

Warszawa, 01-02-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.7033.125.2022.AMB

**Pan
Przemysław Czarnek
Minister Edukacji i Nauki
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze!

Uprzejmie dziękuję za stanowisko w przedmiocie terminowości sporządzanych recenzji w postępowaniach w zakresie awansu naukowego przekazane pismem z dnia 10 stycznia br. (znak pisma: DN-WAN.056.18.2022.SP).

W piśmie tym wskazano w szczególności, że w zakresie postępowań w sprawie nadania tytułu profesora Rada Doskonałości Naukowej, jako organ zlecający i otrzymujący opinie od recenzentów, będzie w stanie na podstawie gromadzonych informacji weryfikować na bieżąco, czy osoba, która ma zostać powołana na recenzenta spełnia wymogi określone w art. 229 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.; dalej też jako: ustawa). Z kolei, odnosząc się do postępowań habilitacyjnych, w piśmie zauważono, że wiedzę w zakresie terminowości sporządzanych recenzji posiadają podmioty habilitujące, zaś RDN w ramach nadzoru sprawowanego nad tymi podmiotami w zakresie zgodności z prawem postępowań awansowych może żądać od nich informacji i wyjaśnień (art. 239 pkt 1 ustawy), w tym także w zakresie uchybień w terminach sporządzanych recenzji.

Wobec powyższego, pismem z dnia 17 stycznia br. zwróciłem się do Przewodniczącego Rady Doskonałości Naukowej z prośbą o przedstawienie stanowiska w sprawie, w szczególności zaś o wskazanie, czy Rada Doskonałości Naukowej w praktyce korzysta z

uprawnienia wynikającego z art. 239 pkt 1 ustawy w zakresie weryfikacji terminowości sporządzania recenzji w postępowaniu habilitacyjnym, a także, czy informacje w powyższym zakresie gromadzone są na bieżąco przez RDN w taki sposób, by także same podmioty habilitujące mogły zweryfikować, czy osoba, którą planują powołać na recenzenta na podstawie art. 221 ust. 5 pkt 3 ustawy spełnia wymagania, o których stanowi art. 221 ust. 7 tejże ustawy.

W odpowiedzi, której kopię pozwalam sobie przesłać w załączeniu, Przewodniczący RDN wskazał, że przesłanka negatywna dotycząca możliwości pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, o której mowa w art. 221 ust. 7 ustawy, związana jest z realizacją zadania spoczywającego na podmiocie habilitującym. W konsekwencji **nie sposób uznać, że prawidłowa realizacja wspomnianego zadania przez podmiot habilitujący warunkowana powinna być sprawowaniem nadzoru nad tym podmiotem przez Radę Doskonałości Naukowej.**

Przewodniczący zaznaczył też, że z upoważnienia wynikającego z art. 238 ust. 1 pkt 6 ustawy, jak się wydaje, nie wynika powinność prowadzenia ogólnodostępnej bazy danych, która mogłaby być podstawą do weryfikacji przez podmiot habilitujący okoliczności uniemożliwiających powołanie danego recenzenta w określonym postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. W ocenie Przewodniczącego **upoważnienie to nie jest narzędziem, które w sposób skuteczny umożliwiłoby weryfikację** przez podmioty habilitujące, ale także przez Radę Doskonałości Naukowej w zakresie wskazywania części kandydatów do komisji habilitacyjnej, **przesłanki negatywnej dotyczącej możliwości pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.**

Jednocześnie Przewodniczący RDN, wskazał, że Rada, dzielając stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, zgodnie z którym zjawisko braku terminowego sporządzania recenzji niekorzystnie wpływa na proces uzyskiwania stopnia doktora habilitowanego, uważa, że **skutecznym narzędziem służącym weryfikacji terminowości sporządzania recenzji byłoby wprowadzanie odpowiednich danych i informacji do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on**, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 342 ust. 1 ustawy.

W ramach tego systemu utworzona została baza dokumentów w postępowaniach awansowych, które obejmuje m. in. recenzje osiągnięć naukowych albo artystycznych i

daty ich opracowania. Dane te wprowadzone są do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on przez poszczególne podmioty habilitujące przeprowadzające dane postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. W opinii Rady Doskonałości Naukowej w ramach tego systemu podmioty te powinny mieć także możliwość wprowadzania danych dotyczących przekroczenia terminu na sporządzenie recenzji. Tego typu dane, które mają charakter ogólnodostępny, mogłyby stanowić podstawę do oceny przez podmioty habilitujące, czy dana osoba może pełnić funkcję recenzenta w kontekście przesłanki, o której mowa w art. 221 ust. 7 ustawy, a także stanowić powszechne i transparentne źródło informacji dla wszystkich osób zainteresowanych.

Propozycję Rady Doskonałości Naukowej należy ocenić pozytywnie, jako pozwalającą na efektywne weryfikowanie terminowości sporządzania recenzji i umożliwiającą w praktyce stosowanie art. 221 ust. 7 ustawy.

Mając na uwadze powyższe stanowisko RDN, z którego wynika, że art. 238 ust. 1 pkt 6 ustawy nie stanowi wystarczającej gwarancji dla zapewnienia terminowości sporządzania recenzji w postępowaniach habilitacyjnych, w szczególności zaś nie pozwala na skuteczną weryfikację, czy kandydat na recenzenta spełnia wymóg z art. 221 ust. 7 ustawy, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska Pana Ministra w sprawie, w szczególności poprzez odniesienie się do propozycji RDN.

Z poważaniem
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/

Załącznik 1 (pismo Przewodniczącego RDN z 26.01.2023 r.)

Do wiadomości:

Pan prof. dr hab. Grzegorz Węgrzyn
Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej
Rada Doskonałości Naukowej
ePUAP